

NAČIN IN MERILA ZA DELITEV DOVOLILNIC

(Ljubljana, 3. 3. 2022)

Za prevoznike smo pripravili nekaj osnovnih informacij s področja načina in meril za delitev dovolilnic ter njihovo uporabo (Zakon o prevozih v cestnem prometu, (Uradni list RS, št. [6/16](#) – uradno prečiščeno besedilo, [67/19](#) in [94/21](#)) ter Pravilnik o načinu in merilih za delitev in uporabo dovolilnic in dovolilnic CEMT ([Uradni list RS št. 67/2007](#))).

Izrazi:

- »delivec« je oseba, ki ima javno pooblastilo, da opravlja delitev dovolilnic domačim prevoznikom;
- »dovolilnica« je javna listina, s katero se dovoljuje pristop vozilu, registriranemu izven Republike Slovenije, na ceste v Republiki Sloveniji in vožnja po njih, oziroma vozilu registriranemu v Republiki Sloveniji, pristop na ceste v državi, katere organ je izdal dovolilnico in vožnja po njih;
- »dovolilnica CEMT« je večstranska dovolilnica, ki jo izda Mednarodni transportni forum (ITF), za mednarodni cestni prevoz blaga, ki ga opravljajo prevozniki s sedežem v državi članici ITF, v in iz tretjih držav;
- »domači prevoznik« je fizična ali pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji, ki ima licenco Skupnosti oziroma dovoljenje Skupnosti za opravljanje prevozov ali opravlja prevoze za lastne potrebe v skladu z zakonom;
- »kabotaža« je vsak prevoz blaga med posameznimi kraji v Republiki Sloveniji, ki ga opravlja prevoznik Skupnosti ali tuji prevoznik oziroma prevoz blaga med posameznimi kraji v drugi državi, ki ga opravlja domači prevoznik;
- »kritične dovolilnice« so tiste dovolilnice, katerih pridobljene količine ne zadoščajo za potrebe domačih prevoznikov;
- »nerazdeljene dovolilnice« so tiste dovolilnice, ki niso bile razdeljene prevoznikom po končanem postopku redne delitve in dovolilnice iz ostanka kvote po izračunu letnih načrtov;
- »prevoz v mednarodnem cestnem prometu« je vsak prevoz med dvema ali več državami;
- »prevoz za tretje države« je prevoz domačega prevoznika pri katerem se blago natovori za prevoz v izhodiščni tuji državi in se blago raztovori v ciljni tuji državi, kakor tudi prevoz tujega prevoznika, pri katerem se blago natovori za prevoz v Republiki Sloveniji in se blago raztovori v tuji državi, kjer ta prevoznik nima sedeža;

- »tranzitni prevoz« je prevoz blaga čez ozemlje Republike Slovenije brez nakladanja ali razkladanja blaga v Republiki Sloveniji;
- »letni načrt dodelitve dovolilnic« določi delivec prevozniku enkrat letno v skladu s pravilnikom in zakonom, ki urejata prevoze v cestnem prometu, pri čemer upošteva v teh predpisih določene kriterije in merila za določitev letnega načrta. V načrtu delivec prevozniku določi dovolilnice, ki se mu bodo v naslednjem delilnem letu dodelile oziroma se mu ne bodo dodelile, pa je za njih zaprosil. Delivec v načrtu dodeli prevozniku dovolilnice, ki jih je v preteklem obdobju pravilno uporabil in dovolilnice, ki mu jih dodeli na podlagi drugih kriterijev;
- »obdobje oktober–oktober« predstavlja opazovano obdobje od 1. oktobra preteklega leta do 30. septembra tekočega leta;
- »redna ali obdobjna delitev dovolilnic« pomeni izračun števila dovolilnic, ki na podlagi letnega načrta ter kriterijev in meril za delitev pripadajo posameznemu domačemu prevozniku. Delitev se izvaja po četrletjih;
- »predpreteklo delilno obdobje« zajema vsa delilna obdobja do preteklega delilnega obdobja tekočega leta in vsa delilna obdobja v preteklem koledarskem letu;
- »razdelitev dovolilnic« pomeni dejansko fizično razdelitev dodeljenih dovolilnic med domače prevoznike, ki se opravi na način, ki ga določi delivec.

Pogoji za pridobitev dovolilnic:

Dovolilnice lahko pridobi domači prevoznik, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima licenco oziroma dovoljenje Skupnosti, ki mu dovoljuje mednarodni prevoz blaga v cestnem prometu, in razpolaga z vsaj enim tovornim vozilom, za katerega ima izdan veljaven izvod licence;
- je pri delivcu pravočasno vložil vlogo za dodelitev dovolilnic.

Letni načrt dodelitve dovolilnic:

- domači prevoznik, ki želi, da mu delivec določi letni načrt dodelitve dovolilnic za naslednje leto, mora v tekočem letu med 1. in 15. septembrom pri delivcu vložiti vlogo za določitev letnega načrta (v vlogi navede vrsto in število zelenih dovolilnic. Z vlogo zaprosi tudi za dodelitev dovolilnic CEMT - navesti mora tudi dovolilnice CEMT, ki jih že ima, drugače se šteje, da jih ne želi več);
- osnova za izračun letnega načrta dodelitve dovolilnic prevozniku je število pravilno uporabljenih in vrnjenih dovolilnic v obdobju oktober-oktober;
- vsi pomembni podatki za izračun letnega načrta dodelitve dovolilnic se upoštevajo na dan 15.9. (o spremembah podatkov morajo prevozniki obvestiti delivca takoj, drugače se ti ne upoštevajo v izračunu nerazdeljenih kritičnih dovolilnic in presoji pravilne uporabe dovolilnic).

Redna delitev:

- v obrazložitvi odločbe o določitvi letnega načrta dodelitve dovolilnic prevozniku, se navedeni datumi izvajanja rednih delitev;
- dovolilnice, ki jih je prevoznik prejel teden dni pred redno delitvijo, ne vplivajo na izračun redne delitve. Prevozniki morajo najkasneje pet dni pred začetkom izračuna redne delitve vrniti uporabljene in neuporabljene dovolilnice, za katere želijo, da se upoštevajo v izračunu. Prav tako lahko delivcu sporočijo katere vrste dovolilnic ne potrebujejo oz. jih ne želijo prejeti;
- izračun redne delitve – odstotek vrnjenih dovolilnic (uporabljenih in neuporabljenih) se izračunava tako, da se število vrnjenih dovolilnic najprej upošteva kot vračilo dovolilnic za vsa predpretekla delilna obdobja, preostanek vrnjenih pa kot vračilo za preteklo delilno obdobje

% vračil prejetih v predpreteklem del. obdobju	% vračil prejetih v preteklem del. obdobju	Izračun obdodne redne delitve
100 %	min. 60 %	100 %
100 %	max. 40%	0%
100 %	40 % - 60 %	80 % - 100 %

Pri izračunu redne delitve se že prejeti predujmi dovolilnic odštejejo od pripadajočih dovolilnic, prav tako se sorazmerno zmanjša število dodeljenih dovolilnic zaradi nepravilne uporabe;

- prevozniku, ki v roku 15 dni po opravljeni redni delitvi ne prevzame dovolilnic, se dovolilnice za tekoče delilno obdobje uvrstijo v kvoto nerazdeljenih dovolilnic;
- če prevoznik v dveh zaporednih delilnih obdobjih ni prevzel dodeljenih dovolilnic, mu delivec z odločbo ustavi delitev ne prevzetih vrst dovolilnic, kar pomeni, da prevoznik nima več določenega letnega načrta dodelitve teh vrst dovolilnic.

Delitev nerazdeljenih nekritičnih dovolilnic:

- po opravljeni redni delitvi delivec oblikuje kvoto nerazdeljenih nekritičnih dovolilnic za delilno obdobje;
- nerazdeljene nekritične dovolilnice se vsak delovni dan glede na vloge prevoznikov in upoštevanju pogoje in merila za dodelitev;
- prejmejo jih lahko prevozniki, ki v preteklem in tekočem delilnem obdobju niso imeli nepravilno uporabljenih dovolilnic ter imajo vrnjenih 100 % dovolilnic iz predpreteklih delilnih obdobj in 60 % dovolilnic iz tekočega delilnega obdobja;
- delivec lahko dodeli prevozniku za vsako motorno vozilo do dve dovolilnici, vendar ne več kot 20 dovolilnic naenkrat.

Delitev nerazdeljenih kritičnih dovolilnic:

- po opravljeni redni delitvi delivec oblikuje kvoto nerazdeljenih kritičnih dovolilnic za delilno obdobje;
- delitev se izvaja enkrat tedensko, na osnovi vlog, ki so prispele v preteklem tednu in upoštevanju pogoje in merila za dodelitev;
- prevoznik mora izpolnjevati naslednje pogoje:
 - ima vrsto dovolilnice določeno v letnem načrtu dodelitve dovolilnic;
 - v preteklem in tekočem delilnem obdobju ni imel nepravilno uporabljene dovolilnice;
 - je že koristil predujem iz naslednjega delilnega obdobja;
 - ima vrnjenih najmanj: 90 % dovolilnic, ki jih je prejel v tekočem delilnem obdobju in 100 % dovolilnic, ki jih je prejel v vseh preteklih delilnih obdobjih (upoštevajo se vračila, ki fizično prispejo na naslov delivca najmanj dan pred izvajanjem izračuna dodelitve kritičnih dovolilnic);
- delivec razpoložljivo tedensko kvoto razdeli med prevoznike, ki izpolnjujejo pogoje na osnovi kriterijev in uteži:
- **število pravilno uporabljenih dovolilnic v preteklem mesecu – utež 0,50;**
- **skupno število motornih vozil – utež: 0,20;**
- **kvaliteta voznega parka – utež: 0,30;**
- prevoznik lahko prejme maksimalno dve dovolilnici na vozilo.

Postopek delitve predujma dovolilnic:

- Predujem naslednjih delilnih obdobj prevoznik z vlogo lahko zaprosi delivca, če izpolnjuje naslednja pogoja:
 - ima določen obdobjni načrt dodelitve dovolilnic;
 - ima vrnjenih najmanj 50 % dovolilnic, ki jih je prejel v tekočem delilnem obdobju in 100 % dovolilnic, ki jih je prejel v vseh preteklih delilnih obdobjih.

Uporaba dovolilnic:

- prevoznik mora dovolilnice uporabljati v skladu z določili zakona in pravilnika, predvsem pa ne sme prevoza opraviti brez dovolilnice ali s ponarejeno dovolilnico;
- vse pridobljene dovolilnice lahko prevoznik uporabi samo z vozili, za katere ima na dan opravljanja prevoza veljaven izvod licence za motorno vozilo;
- prevoznik je dolžan vrniti uporabljene in neuporabljene dovolilnice delivcu (*uporabljene dovolilnice najpozneje 15 dni po uporabi, neuporabljene dovolilnice najpozneje 8 dni po poteku veljavnosti*);
- pri vračilu uporabljenih dovolilnic prevoznik predloži seznam vrnjenih dovolilnic na predpisanem obrazcu (*seznam **uporabljenih** dovolilnic mora poleg številke dovolilnice vsebovati še registrske označbe vozila, s katerim je bila dovolilnica uporabljena ter številke prevoznic (CMR) ter številko faktur za prevoz, za katerega je dovolilnico uporabil*);

- ukradene dovolilnice je potrebno preklicati v uradnem listu (delivcu prevoznik posreduje preklic v uradnem listu in kopijo policijskega zapisnika);
- za izgubljene in uničene dovolilnice mora prevoznik delivcu posredovati poleg preklica v uradnem listu še tovorni list (CMR) in račun za opravljen prevoz, da se dovolilnica šteje kot vrnjena in pravilno uporabljena.

Delivec vrnjene uporabljene dovolilnice prevoznika vizualno pregleda. V primeru, da so na dovolilnici opazne spremembe, opravi pregled tudi z UV svetlobo.

Neppravilno uporabljene dovolilnice delivec evidentira v kolikor:

- so na dovolilnici popravljani podatki o prevozniku ali o registrski označbi vozila;
- so bile uporabljene z vozilom drugega prevoznika oziroma jih ni uporabil prevoznik; kateremu so bile dodeljene razen, če ni bil opravljen prenos dovolilnice v skladu z zakonom in pravilnikom.

Obrazci:

- Vloga za dodelitev dovolilnic iz kvote nerazdeljenih ali predujem dovolilnic
- Seznam vrnjenih dovolilnic
- Vloga za enkratni prenos dovolilnic
- Seznam vrnjenih CEMT poročil

Obrazci so objavljeni na spletni strani:

<https://www.ozs.si/javna-pooblastila/dovoljenja/dovolilnice/obrazci>

(OZS -> Javna pooblastila -> Dovoljenja -> Dovolilnice -> Obrazci in uporabniške strani)

Prenosi letnega načrta in prenosi dovolilnic:

- Prenosi (enkratni) dovolilnic med prevozniki je dovoljen. O prenosu dovolilnic med prevoznikoma odloči delivec na podlagi vloge prevoznika, ki dovolilnico prenaša in prevoznika, ki bo dovolilnico prejel;
- prenos celotnega ali delnega letnega načrta dodelitve dovolilnic na drugega domačega prevoznika je dovoljen. Prenos je dovoljen pri delnem ali celotnem prenosu voznega parka na novega uporabnika;
- dovoljen je tudi prenos ali zamenjava vrste dovolilnic CEMT med prevoznikoma;
- prevoznik, ki prenaša letni načrt ali dovolilnico CEMT in prevoznik, ki bo načrt ali dovolilnico CEMT pridobil, morata skleniti pisno pogodbo, v kateri mora biti obvezno navedeno, da se prevoznik, ki načrt ali dovolilnico CEMT prenaša v celoti, odpoveduje vsem pravicam, ki jih je do tedaj imel na račun določenega letnega načrta dodelitve dovolilnic in uporabe dovolilnice CEMT. Pogodbo predložita skupaj z vlogo za prenos načrta ali dovolilnice CEMT delivcu.

Pridobitev ustreznih certifikatov za uporabo CEMT dovolilnic:

- Delivec vsako leto na podlagi podatkov iz baze podatkov vozil na dan 1. 8. obvesti prevoznike, kakšna vozila ima vpisana v svoji evidenci (standard EURO in NOx).

Prevozniki do 15. septembra skupaj z vlogo za določitev letnega načrta delivca opozorijo na napake v evidenci oziroma mu sporočijo natančne podatke o številu in kvaliteti svojih vozil;

- prevozniku, za katerega delivec ugotovi, da mu je sporočil neresnične podatke o številu in kvaliteti vozil, delivec odvzame že dodeljene CEMT dovolilnice in eno leto, šteto od odvzema dovolilnic, ne sme pridobiti CEMT dovolilnice;
- CEMT dovolilnica se lahko uporablja samo z ustreznim ekološkim standardom vozila, v katerem se morajo nahajati naslednji dokumenti:
 - pravilno izpolnjen dnevnik voženj;
 - za tovorno motorno vozilo: potrdilo za »varnejše EURO V«, »varnejše EEV« ali »varnejše EURO VI« tovorno vozilo (glej Navodila o uporabi večstranskega kontingenta CEMT dovolilnic);
 - za priklopno vozilo ali polpriklopnik: potrdilo o skladnosti priklopnega vozila tehničnimi zahtevami varnostnimi zahtevami in potrdilo o opravljenem preizkusu tehnične brezhibnosti vozil za vožnjo vozila po cesti, ki ga izdajo pooblašene organizacije za opravljanje tehničnih pregledov v RS (priloga Navodil o uporabi večstranskega kontingenta CEMT dovolilnic);
- v primeru najema ali zakupa tovornega vozila brez voznikov:
 - pogodba o najemu oziroma zakupu oz. overjen usklajen izvleček iz te pogodbe iz katere so razvidni zlasti ime najemodajalca, datum sklenitve in trajanje pogodbe ter identifikacijska številka vozila (VN);
 - kadar voznik ni najemojemalec vozila, mora biti v vozilu pogodba o zaposlitvi ali overjen izvleček iz te pogodbe v katerem so navedeni zlasti ime delodajalca, ime delojemalca ter datum sklenitve in trajanje pogodbe o zaposlitvi ali zadnji obračunski list plače.

Po potrebi lahko zgoraj navedene dokumente nadomestijo enakovredni dokumenti, ki jih izdajo pristojni organi države članice ITF tem dokumentom je treba priložiti tudi vsaj prevode v angleškem ali francoskem ali nemškem jeziku.

Uporaba, točkovanje uporabe, odvzem in dodelitev CEMT dovolilnic:

- Za pridobitev dovolilnice CEMT lahko prevoznik kandidira samo z vozili, ki ustrezajo istemu ali višjemu standardu EURO, za katerega veljajo CEMT dovolilnice v letu za katerega se delijo in če za vsako dodeljeno dovolilnico posedujejo minimalno število vozil (od leta 2017 dalje vozila ekološkega standarda EURO V in više):
 - za CEMT dovolilnico, ki ne velja v Republiki Avstriji in Republiki Italiji (CEMT za tretje države) – dve vozili;
 - za CEMT dovolilnico, ki velja v Republiki Avstriji in ne velja v Republiki Italiji (avstrijski CEMT) – dve vozili;
 - za CEMT dovolilnico, ki velja v Republiki Italiji in ne velja v Republiki Avstriji (italijanski CEMT) – dve vozili;

- izračun liste prosilcev delivec na osnovi vlog za določitev letnega načrta (zakonsko predpisan rok za posredovanje vlog: 1.9.-15.9.) objavi na svoji spletni strani. Pri izračunu se upošteva naslednja merila in kriterije:
 - **število motornih vozil – utež 0,40;**
 - **kvaliteta voznega parka – utež 0,60;**
- dnevnik voženj je potrebno voditi tako, da prikazuje kronološki vrstni red posameznih delov prevozne poti polnega vozila od kraja nakladanja do kraja razkladanja in tudi vožnjo s praznim vozilom;
- kopije evidenčnih listov pri letni CEMT dovolilnici se iztrgajo in pošljejo delivcu v 20 dneh po koncu vsakega koledarskega meseca. V primeru, da delivec ne prejme evidenčnih listov v predpisanem roku, se šteje, da prevoznik ni opravil prevozov, zato ne sodeluje v točkovanju;
- vožnje, ki v dnevniku niso potrjene s carinskim žigom, mora prevoznik pod rubriko opombe vpisati št. CMR (s katerim je bil prevoz opravljen);
- uporaba dodeljenih CEMT dovolilnic se spremlja in vrednoti po sistemu točkovanja in sicer se točkuje vsak polni prevoz – po 1 točko, na relaciji:
 - prevoz v tretje države (na območju Skupnosti se za prevoze v tretje države ali iz njih štejejo samo prevozi, ki jih prevoznik opravlja iz države članice Skupnosti v državo nečlanico in obratno);
 - prevoz, kjer je dovolilnica potrebna;
- v sistem točkovanja delivec ne upošteva :
 - vse vožnje, ki si kronološko ne sledijo (datumi posameznih voženj se ne smejo prekrivati, npr. 20, 21, 22, 21, 23...);
 - vse prazne vožnje;
 - vse vožnje, za katere CEMT ne velja;
 - vse vožnje, ki niso potrjene s carinskim žigom oziroma v dnevniku ni vpisana številka tovornega lista (CMR).

Točkovanje je javno objavljeno na spletni strani:

OZS -> Javna pooblastila -> Dovoljenja -> Dovolilnice -> CEMT-> Točkovanje uporabe CEMT
<https://www.ozs.si/javna-pooblastila/dovoljenja/dovolilnice/cemt>

Dovolilnice CEMT, ki jih je prevoznik prejel med letom (*dodeljene po seznamu prosilcev med letom ali dodeljene iz kvote nerazdeljenih dovolilnic*) **niso predmet skupnega točkovanja.**

V primeru, da je bila prevozniku med letom izdana nadomestna CEMT dovolilnica (*prenos, zamenjava, izguba, uničenje*) **se pri točkovanju upošteva skupno število opravljenih prevozov z eno in drugo dovolilnico.**

Prevoznikom, ki v obdobju 1.1. do 31.8. tekočega leta dosežejo manj kot 20 voženj za tretje države, se dodeljene dovolilnice za naslednje leto odvzamejo. Prevoznik lahko zaprosi za dodelitev dovolilnice ponovno v naslednjem letu v času od 1.9. do 15.9.)

Odvzem CEMT dovolilnic delivec opravi tudi v primerih da:

- je prevozniku prenehala veljati licenca za opravljanje mednarodnega prevoza blaga;
- prevoznik krši določbe mednarodnih pogodb;
- prevoznik krši določbe navodil o uporabi večstranskega kontingenta CEMT;
- prevoznik dvakrat zapored ne vrne delivcu izpolnjenih listov dnevnika CEMT;
- prevoznik neredno pošilja delivcu mesečna poročila (liste dnevnikov);
- posreduje evidenčne liste voženj, pri katerih se ugotovi, da si številke evidenčnih listov voženj zaporedno ne sledijo;
- uporablja dovolilnice CEMT, ki so bile uradno preklicane (zaradi izgube), ponaredi kakršen koli dokument povezan z uporabo dovolilnic CEMT (v tem primeru ima prevoznik dve leti prepovedi uporabe dovolilnic CEMT).

Ob izteku letne CEMT dovolilnico imetnik vrne delivcu CEMT dovolilnico in originalne evidenčne liste dnevnika (celoten zvezek). Mesečno CEMT dovolilnico imetnik vrne delivcu v 10 dneh po izteku njene veljavnosti skupaj z originalnimi evidenčnimi listi (celoten zvezek).

Prevozniki morajo zaradi izvajanja nadzora pristojne inšpekcije hraniti najmanj tri leta od dne opravljenega prevoza: CMR obrazce in fakture o opravljenih prevozih.

Pripravila:

Andreja Čokl